

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivany Urbanové a soudkyní Mgr. Martiny Andělové a Mgr. Jany Barcalové ve věci žalobkyně [REDACTED], nar. [REDACTED] bytem [REDACTED], proti žalovanému [REDACTED], nar. [REDACTED] bytem [REDACTED] o výživné zletilého dítěte, o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Mostě ze dne 4. února 2015, č. j. 33 C 414/2014-18, **t a k t o :**

- I. Rozsudek okresního soudu se v napadené části výroku III. a ve výroku IV. **p o t v r z u j e .**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem okresní soud (dále již „soud prvního stupně“) žalovanému uložil povinnost platit žalobkyni výživné ve výši 2.800,- Kč měsíčně, vždy do 15. dne v měsíci předem, počínaje dnem 1. 9. 2014 (výrok I.). Dále žalovanému uložil povinnost zaplatit dlužné výživné za období od 1. 9. 2014 do 28. 2. 2015 ve výši 4.800,- Kč ve splátkách

ve výši 200,- Kč měsíčně splatných spolu s běžným výživným, počínaje měsícem následujícím po právní moci tohoto rozsudku, pod ztrátou výhody splátek (výrok II.). Žalobu co výživného na žalobkyni ve výši 1.200,- Kč měsíčně od 1. 9. 2014 zamítl (výrok III.) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok IV.).

Soud prvního stupně při svém rozhodnutí vycházel ze zjištění, že žalobkyně v současnosti od 1. 9. 2014 navštěvuje první ročník Vyšší odborné školy ekonomické, sociální a zdravotnické, Obchodní akademie, Střední pedagogické školy a střední zdravotnické školy, příspěvkové organizace se sídlem v [REDAKCE], a to studijní obor Právní asistence. Předpokládaný termín ukončení vzdělání v rámci této školy je v červnu 2017. Žalobkyně má ukončené maturitní vzdělání v oboru Diplomacie a veřejná správa, které jí však nepostačuje k práci v tomto oboru. Žalobkyně žije ve společné domácnosti se svou matkou a nezletilou sestrou [REDAKCE]. Společně žijí v družstevním bytě o velikosti 2 + 1 s náklady na bydlení ve výši 7.000,- Kč měsíčně. Matka žalobkyně má příjem ve výši 15.000,- Kč měsíčně a na nezletilou [REDAKCE] je placeno výživné ve výši 3.000,- Kč. Pokud jde o potřeby žalobkyně, tato vynakládá měsíčně 3.000,- Kč na jídlo, 500,- Kč na potřeby spojené se školou včetně školného, 200,- Kč na internet, 200,- Kč na telefon, 200,- Kč na jízdné, 500,- Kč na sport, 600,- Kč na kulturu, 500,- Kč na hygienu a hygienické potřeby, 500,- Kč na léky a antikoncepci a 500,- Kč na oblečení a obuv. Po dobu jednoho roku, kdy žalobkyně nestudovala, pracovala na plný úvazek u společnosti [REDAKCE], kde v současné době pracuje pouze brigádně o víkendech a po škole. Žalovaný je rozvedený, žije s přítelkyní střídavě v bytě přítelkyně o velikosti 4 + 1 na adrese [REDAKCE] a ve svém bytě o velikosti 1 + kk na adrese P [REDAKCE]. Je zaměstnán u společnosti [REDAKCE] se sídlem [REDAKCE] a jeho průměrný čistý měsíční příjem je 16.000,- Kč. Do zaměstnání pravidelně dojíždí do [REDAKCE], za což vynaloží 3.000,- Kč měsíčně. Za bydlení a služby s tím spojené hradí 2.200,- Kč měsíčně, dále hradí měsíčně 500,- Kč pojistné, 500,- Kč na penzijní fond a 250,- Kč na léky na vysoký krevní tlak a cukrovku. Nezletilé dceři [REDAKCE] žalovaný hradí dobrovolně výživné ve výši 3.000,- Kč měsíčně, byla podána žaloba na zvýšení výživného na částku 4.500,- Kč měsíčně od května 2014 a tři roky zpětně. Žalobkyni žalovaný hradí dobrovolně od 1. 9. 2014 výživné ve výši 2.000,- Kč měsíčně. Takto zjištěný skutkový stav věci soud prvního stupně posoudil

dle ustanovení § 911 zák. č. 98/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“), dále ustanovení § 913, § 921 o. z., a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná ohledně částky 2.800,- Kč měsíčně od 1. 9. 2014. Vzhledem k tomu, že žalobkyně přestala k datu 1. 9. 2013 studovat, došlo k tomuto datu k zániku vyživovací povinnosti, kterou byl žalovaný povinen plnit na základě rozsudku Okresního soudu v Mostě č. j. 21 Nc 1008/2008-24. Od 1. 9. 2014 se pak vyživovací povinnost žalovaného k žalobkyni obnovila, protože začala znovu studovat. Dlužné výživné je žalovaný povinen zaplatit v přiměřených splátkách, pod ztrátou výhody splátek. Výrok o nákladech řízení soud prvního stupně odůvodnil odkazem na ustanovení § 142 odst. 2 o.s.ř. tím, že žádnému z účastníků žádné náklady nevznikly.

Proti tomuto rozsudku podala odvolání žalobkyně, které směřovalo do zamítavého výroku ve věci samé v části, pokud jím byla zamítnuta žaloba na placení výživného v další částce 200,- Kč měsíčně od 1. 9. 2014 (výrok III.) a do závislého výroku o nákladech řízení (výrok IV.). Soudu prvního stupně vytkla, že při stanovení výživného nesprávně zhodnotil výdělkové a majetkové poměry žalovaného, jakož i potřeby žalobkyně a žalovaného. Výše výživného neodpovídá poměrům účastníků. Namítla, že soud prvního stupně při stanovení výše výživného naprosto vybočil z mezí zákonných kritérií pro stanovení výše výživného. Přestože doporučující tabulka Ministerstva spravedlnosti pro stanovení výživného nemá charakter právní normy, je zobecněním zkušenosti z obdobných typových případů a má směřovat k sjednocení rozhodovací činnosti soudů. Tato tabulka předpokládá pro dítě 18 a více let věku procentuální rozmezí výživného od 19 % do 25 % příjmu žalovaného, což při zjištění příjmu žalovaného ve výši 16.000,- Kč měsíčně činí výživné v rozmezí od 3.040,- Kč do 4.000,- Kč měsíčně. Navrhla, aby odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně v jeho zamítavém výroku ve věci samé tak, že žalovanému bude uložena povinnost platit na ni výživné v další částce 200,- Kč měsíčně od 1. 9. 2014, tj. celkem 3.000,- Kč měsíčně.

Žalovaný v písemném vyjádření k odvolání navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně v jeho napadené části jako věcně správný potvrdil. Poukázal na to, že soud prvního stupně správně přihlédl k jeho majetkovým a výdělkovým poměrům i k tomu, že musí ještě platit výživné na dceru [REDACTED].

Krajský soud jako soud odvolací po zjištění, že odvolání bylo podáno osobou k tomu oprávněnou (účastníkem řízení - § 201 o.s.ř.), v zákonné lhůtě (§ 204 odst. 1 o.s.ř.), je přípustné (§ 201, § 202 o.s.ř.) podle ustanovení § 212, 212a o.s.ř. přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně v jeho napadené části [zamítavý výrok ve věci samé v rozsahu zamítnutí žaloby do částky 200,- Kč měsíčně od 1. 9. 2014 (výrok III.) a závislý nákladový výrok (výrok IV.)], jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, dokazování doplnil přečtením níže uvedených listinných důkazů (§ 213, § 129 odst. 1 o.s.ř.) a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Předně je třeba zdůraznit, že předmětem přezkumné činnosti odvolacího soudu nebyl vyhovující výrok ve věci samé a výrok o dlužném výživném (výroky I. a II.) a část zamítavého výroku ve věci samé, pokud jím byla zamítnuta žaloba na uložení povinnosti platit výživné od 1. 9. 2014 další částkou 1.000,- Kč měsíčně (výrok III.). Rozsudek soudu prvního stupně v tomto rozsahu odvoláním napaden nebyl a tudíž v tomto rozsahu již nabyl právní moci (§ 206 odst. 2 a § 212 o.s.ř.).

V posuzované věci se žalobkyně, která je zletilou dcerou žalovaného, domáhá po svém otci jako žalovaném, stanovení výživného od 1. 9. 2014 další částkou 200,- Kč měsíčně (poté, co rozsudek soudu prvního stupně nabyl již právní moci ohledně stanovení výživného od 1. 9. 2014 v částkách 2.800,- Kč měsíčně), tedy požaduje placení výživného v celkové výši 3.000,- Kč měsíčně.

Podle ustanovení § 911 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále již jen „o. z.“), výživné lze přiznat, jestliže oprávněný není schopen sám se živit.

Podle ustanovení § 913 odst. 1 o.z., pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného.

Podle ustanovení § 914 o. z., je-li více osob povinných, které mají vůči oprávněnému stejné postavení, odpovídá rozsah vyživovací povinnosti každé z nich poměru jejich

majetkových poměrů, schopností a možností k majetkovým poměrům, schopnostem a možnostem ostatních.

Podle ustanovení § 915 odst. 1 o.z., životní úroveň dítěte má být zásadně shodná s životní úrovní rodičů. Toto hledisko předchází hledisku odůvodněných potřeb dítěte.

Podle ustanovení § 921 o. z., výživné se plní v pravidelných dávkách a je splatné vždy na měsíc dopředu, ledaže soud rozhodl jinak nebo se osoba výživnou povinná dohodla s osobou oprávněnou jinak.

Z citované zákonné úpravy vyplývá, že vyživovací povinnost rodiče k jeho dítěti vzniká přímo ze zákona (zpravidla narozením dítěte), doba trvání vyživovací povinnosti je dána stavem odkázanosti dítěte na výživu od svých rodičů, proto jsou rodiče povinni vyživovat své dítě tak dlouho, dokud není schopno samo se žít. Schopnost samostatně se žít je třeba chápat jako schopnost samostatně uspokojovat všechny své hmotné, kulturní a bytové potřeby. Trvání vyživovací povinnosti není limitováno dosažením zletilosti dítěte ani dovršením určité věkové hranice. Vyživovací povinnost rodičů k dítěti zpravidla trvá po celou dobu, kdy se dítě řádným studiem připravuje na budoucí povolání, což je zpravidla splněno tehdy, pokud dítě studuje školu vyššího stupně a studium navazuje na předchozí úspěšně ukončené studium na škole nižšího stupně. Bylo-li již v minulosti o výživném na dítě (ať již za dobu, kdy bylo nezletilé, či za dobu pozdější) soudem rozhodováno a vyživovací povinnost trvá, soud v novém řízení o zvýšení (snížení) výživného či zrušení vyživovací povinnosti zásadně zkoumá změnu podstatných poměrů (srov. § 163 odst. 1 věta první o.s.ř.) pro stanovení výše výživného. Pokud došlo k tomu, že dítě řádně ukončilo své předchozí studium, nebylo přijato ke studiu na škole vyššího stupně a nastoupilo do zaměstnání, došlo po tuto dobu k relativnímu zániku vyživovací povinnosti, která se obnovila okamžikem, kdy dočasná schopnost samostatně se žít odpadla a dítě opět ve studiu pokračuje. Pokud jde o základní východisko pro stanovování výše výživného je jím zásadně tzv. stav odkázanosti na výživu na straně oprávněného, resp. jeho neschopnost samostatně se žít či jeho potřebnost a rozsah schopností, možností a majetkových poměrů na straně

povinného. Ohledně výživného dětí vůči svým rodičům, pak nejvýše stojí rozsah stejné životní úrovně, na kterou mají právo děti vůči svým rodičům.

V posuzované věci soud prvního stupně postupoval správně v souladu s tím, co je uvedeno v předchozí části tohoto odůvodnění a vyměřil výživné na žalobkyni po zjištění, že žalobkyně svoji dočasnou schopnost sama se živit ztratila, když se opět stala studentkou prvního ročníku denní formy studia ve Vyšší odborné škole ekonomické, sociální a zdravotnické, Obchodní akademie, Střední pedagogické školy a střední zdravotnické školy, příspěvkové organizaci se sídlem v [REDAKCE], a to studijní obor Právní asistence. Tímto okamžikem tak došlo k obnově zaniklé vyživovací povinnosti žalovaného k žalobkyni. Žalobkyně, která je dítětem žalovaného, a k níž má žalovaný vyživovací povinnost, proto není v důsledku každodenní přípravy na své budoucí povolání v souladu s ustanovením § 911 o. z. od 1. 9. 2014 schopna sama se živit. Na tomto závěru pak nic nemění ani zjištění, že žalobkyně si podle svých časových možností přivydělává a dosahuje příjmu v relaci 3.000,- Kč až 4.000,- Kč měsíčně. Proto se soud prvního stupně správně dále zaměřil na zjišťování skutečností rozhodných pro právní posouzení věci (výše výživného), odvolací soud tato správná skutková zjištění soudu prvního stupně převzal. Po doplnění dokazování odvolacím soudem (tak, jak je uvedeno v následující části tohoto odůvodnění) se odvolací soud se soudem prvního stupně v otázce výše výživného zcela ztotožňuje.

Odvolací soud doplnil dokazování (§ 213 o.s.ř.) o a zjistil tyto skutečnosti:

- ze zprávy firmy [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE] (zaměstnavatel žalovaného), že průměrný čistý měsíční příjem žalovaného za období od 11/2014 do 4/2015 činil 15.852,- Kč, že žalovanému jsou průběžně vypláceny cestovní náhrady, a to za uvedené období v částkách 804,- Kč, 1.072,- Kč, 897,- Kč, 759,- Kč, 1.380,- Kč a 1.311,- Kč měsíčně,
- ze zprávy firmy [REDAKCE] (zaměstnavatel matky žalobkyně), že průměrný čistý měsíční příjem [REDAKCE] za období od 1/2014 do 4/2015 činil 17.120,75 Kč,
- z rozsudku Okresního soudu v Mostě ze dne 15. 4. 2015, č. j. 19 P 176/2008-73 (spis Okresního soudu v Mostě sp. zn. 19 P 176/2008), že tímto rozsudkem bylo zvýšeno výživné na zletilou [REDAKCE], narozenou dne [REDAKCE] z částky 1.500,- Kč měsíčně

s účinností od 1. 9. 2011 do 31. 8. 2013 na částku 2.500,- Kč měsíčně, od 1. 9. 2013 na částku 3.000,- Kč měsíčně a byl tak změněn rozsudek Okresního soudu v Mostě ze dne 23. 7. 2008, č. j. 21 Nc 1008/2008-24, že z jeho odůvodnění vyplývá, že soud prvního stupně vycházel ze zjištění, že v září 2011 nastoupila [REDAKCE] na soukromou střední školu, kde školné činí 1.500,- Kč měsíčně, v současné době je ve 4. ročníku. [REDAKCE] trpí migrénami, což je spojeno s výdaji ve výši asi 300,- Kč měsíčně. Průměrný čistý měsíční příjem matky v rozhodném období činil 17.000,- Kč měsíčně, průměrný čistý měsíční příjem otce 16.800,- Kč měsíčně. Otec má náklady na dojíždění do zaměstnání kolem 2.250,- Kč měsíčně, za léky vynakládá 100,- Kč měsíčně, vyživovací povinnost má ještě k dceři [REDAKCE], na kterou mu bylo vyměřeno výživné 2.000,- Kč měsíčně a od 1. 9. 2014 ve výši 2.800,- Kč měsíčně, že rozsudek nabyl právní moci dne 12. 6. 2015.

Z přednesů účastníků při odvolacím jednání vyplynulo, že od vydání napadeného rozsudku nedošlo v jejich poměrech k žádným změnám. Žalobkyně podle svých možností pracuje jako baristka u [REDAKCE] a v rámci této činnosti mívá příjem 3.000,-Kč až 4.000,- Kč měsíčně. Žalovaný do zaměstnání denně dojíždí vypůjčeným osobním automobilem, cesta je dlouhá celkem 40 km a měsíčně za dojíždění vynaloží asi 3.000,- Kč. Pokud mu jeho zaměstnavatel vyplácí cestovní náhrady, jedná se o částky, které jsou mu vypláceny v případech, kdy práci koná mimo místo svého zaměstnání, když pracuje jako lakýrník a zaměstnavatel jej vysílá do různých míst.

Po skutkové stránce bylo v projednávané věci zjištěno, že žalobkyně žije ve společné domácnosti se svou matkou [REDAKCE] a sestrou [REDAKCE]. Společně žijí v družstevním bytě o velikosti 2 + 1 s náklady na bydlení ve výši 7.000,- Kč měsíčně. Od 1. 9. 2014 je studentkou denní formy studia ve Vyšší odborné škole ekonomické, sociální a zdravotnické, Obchodní akademie, Střední pedagogické školy a střední zdravotnické školy, příspěvkové organizace se sídlem v [REDAKCE], a to studijní obor Právní asistence. Měsíčně vynakládá 3.000,- Kč na jídlo, 500,- Kč na potřeby spojené se školou včetně školného, 200,- Kč na internet, 200,- Kč na telefon, 200,- Kč na jízdné, 500,- Kč na sport, 600,- Kč na kulturu, 500,- Kč na hygienu a hygienické potřeby, 500,- Kč na léky a antikoncepci a 500,- Kč na oblečení a obuv. Podle svých časových možností pracuje během

studia u společnosti [REDAKCE] v [REDAKCE] s příjmem 3.000,- Kč až 4.000,- Kč měsíčně čistého. Matka žalobkyně měla za období od ledna 2014 do dubna 2015 průměrný čistý měsíční příjem 17.120,75 Kč. Žalovaný platí na výživu dcery [REDAKCE], narozené dne [REDAKCE] na základě rozsudku Okresního soudu v Mostě ze dne 15. 4. 2015, č. j. 19 P 176/2008-73, výživné v částkách 3.000,- Kč měsíčně (od 1. 9. 2013). [REDAKCE] studuje 4. ročník soukromé střední školy, kde školné činí 1.500,- Kč měsíčně, trpí migrénami, což je spojeno s výdaji ve výši asi 300,- Kč. Žalovaný je rozvedený, žije s přítelkyní, a to střídavě v bytě přítelkyně o velikosti 4 + 1 na adrese [REDAKCE] a ve svém bytě o velikosti 1 + kk na adrese Pol [REDAKCE], za bydlení a náklady spojené s užíváním bytu platí částku 2.200,- Kč měsíčně, dále si platí měsíčně pojistné ve výši 500,- Kč, penzijní fond ve výši 500,- Kč a na náklady spojené se zdravotními obtížemi (vysoký tlak, cukrovka) vynakládá měsíčně asi 250,- Kč. Průměrný čistý měsíční příjem žalovaného za období od listopadu 2014 do dubna 2015 činil 15.852,- Kč. Protože do zaměstnání musí dojíždět (denně celkem 40 km) osobním automobilem (vypůjčeným), vynakládá měsíčně na toto dojíždění částku asi 3.000,- Kč.

Na základě těchto skutkových zjištění se odvolací soud ztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně, že popsáním zákonným hlediskům odpovídá výživné v částkách 2.800,- Kč měsíčně. Pokud je na mladší dceru žalovaného [REDAKCE], narozenou dne [REDAKCE] stanoveno výživné v částkách 3.000,- Kč měsíčně, tj. o částku 200,- Kč měsíčně vyšší než na žalobkyni, je třeba při porovnání odůvodněných potřeb žalobkyně a [REDAKCE] vycházet z toho, že z provedeného dokazování vyplynulo, že odůvodněné potřeby [REDAKCE] jsou vyšší než odůvodněné potřeby žalobkyně, neboť [REDAKCE] platí za svá studia na soukromé střední škole školné ve výši 1.500,- Kč měsíčně (žalobkyně vynakládá na potřeby spojené se školou včetně školného 500,- Kč měsíčně) a dále má zvýšené náklady se zdravotními obtížemi, neboť trpí migrénami, což je spojeno s výdaji ve výši asi 300,- Kč měsíčně. K námitce žalobkyně uvedené v odvolání, že stanovené výživné neodpovídá doporučující tabulce pro stanovení výše výživného vydanou Ministerstvem spravedlnosti za účelem sjednocení judikatury soudu v otázce výše vyživovací povinnosti rodičů k dětem odvolací soud uvádí. Je třeba při stanovení výše výživného vycházet z toho, že každý případ je zcela individuální, a tak je třeba zjištěné rozhodné skutečnosti posuzovat ve vztahu

ke kritériím, jež jsou podstatná ke stanovení rozsahu výživného (viz předchozí část tohoto odůvodnění) a nelze stanovit minimální nebo maximální výživné. Tabulky pro jeho určení lze považovat za pouhé pomůcky, jichž se však soud nemusí přidržet (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 3. 2015, sp. zn. III. ÚS 3698/14).

Odvolací soud proto z těchto všech vyložených důvodů rozsudek soudu prvního stupně v napadené části zamítavého výroku o věci samé a ve výroku o nákladech řízení jako věcně správný v souladu s ustanovením § 219 o.s.ř. potvrdil.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle ustanovení § 224 odst. 1, § 142 odst. 1 o.s.ř. s tím, že v odvolacím řízení úspěšný žalovaný, jenž by měl nárok na náhradu nákladů odvolacího řízení, se tohoto nároku výslovně vzdal.

Proti tomuto rozsudku **n e n í** dovolání přípustné.

V Ústí nad Labem dne 30. června 2015

JUDr. Ivana Urbanová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:

Kristína Podlešáková